

КОНФЛІКТИ В УПРАВЛІННІ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИМИ КОМПАНІЯМИ¹

В.В. Щербак, аспірант

Сумський державний університет, м. Суми, Україна

Управління діяльністю паливно-енергетичних компаній як інтеграційних об'єднань підприємств енергетичної галузі пов'язане зі значною кількістю проблемних ситуацій. Це досить очікувано так як пов'язано зі складністю структури паливно-енергетичних компаній, до яких можуть входити різні підприємства: розвідувальні, видобувні, переробні, генеруючі та транспортувальні. Багаторівневість та складність такого об'єднання підприємств потребує комплексного та системного підходу щодо управління паливно-енергетичними компаніями.

До особливостей, які необхідно враховувати в управлінні паливно-енергетичними компаніями можна віднести:

- 1) Залежність паливно-енергетичних компаній від держави, яка регулює та обмежує їх діяльність;
- 2) Внутрішні технологічні взаємозалежності в рамках паливно-енергетичної компанії:
 - від постачальників сировини (якщо вона не видобувається або видобувається в недостатній кількості);
 - компанії одна від одної, якщо вони знаходяться в одній технологічній ланці;
 - складність суміщення підприємств в різних технологічних ланцюгах для більш ефективного перероблення сировини;
 - об'єднання підприємств паливно-енергетичної компанії, які розташовані на віддалених територіях;
- 3) Особливості кінцевого продукту - енергії:
 - складність зберігання.

Особливості взаємодії паливно-енергетичних компаній з зовнішнім середовищем та внутрішні протиріччя призводять до різного роду конфліктних ситуацій. В.І. Хасан, який є одним з вітчизняних дослідників конфлікту, пропонує визначення: "Конфлікт - це така характеристика взаємодії, в якій дії, що не можуть існувати в незмінному виді, взаємно замінюють одна одну, потребуючи для цього спеціальної організації".

Розглянемо загальні конфлікти, які можуть виникати між всіма суб'єктами господарювання паливно-енергетичних компаній на всіх рівнях (між підприємствами енергетичної галузі та державою; між паливно-енергетичними компаніями та суспільством або споживачами; внутрішні конфлікти між підприємствами, що входять до складу таких інтеграційних

¹ Виконано в рамках НДР № держ. реєстр. 0110Ш08152 118

об'єднань):

- конфлікт використання сировини (мінералів) - при добуванні одного природного елементу втрачаються або псуються інші;
- конфлікти інвесторів - відсутність довіри або вірогідність не виправданих сподівань;
- інформаційний конфлікт - недостатня забезпеченість інформацією чи її недостовірністю, перешкоди в комунікаційному процесі;
- конфлікт у транспортному секторі - відбуваються як на регіональному, так і на міждержавному рівнях між компаніями, які займаються поставкою ресурсів та тими, хто їх перероблює (генерує) або споживає;
- податкові конфлікти - питання списання податкового боргу підприємствам паливно-енергетичного комплексу;
- конфлікт розподілення прибутку - у зв'язку із скасуванням рентних платежів нафтогазовидобувними підприємствами, скоротилися надходження до місцевих бюджетів;
- конфлікт інтересів або соціально-політичний конфлікт - між власниками, споживачами та суспільством.

Для запобігання виникнення конфліктних ситуацій в управлінні паливно-енергетичною компанією необхідно: встановлювати єдині цілі діяльності інтеграційних об'єднань; співставляти мотиваційну ієрархію усієї компанії в цілому; розуміти пріоритети для подальшого розвитку паливно-енергетичної компанії; налагоджувати зв'язки між державою, компаніями-учасниками та населенням; встановлювати чіткі прозорі економічні відносини між підприємствами, що входять до складу паливно-енергетичних компаній; створення гнучкого виробничого циклу з взаємозамінністю підприємств у технологічному ланцюгу.

Отже, конфлікт може дати позитивні результати. Налагодження взаєморозуміння та співпраці за рахунок поглиблення та стабільності внутрішніх відносин; перебудова існуючих та формування нових соціальних інститутів та механізмів; підвищення активності та мотивації до роботи; росту кваліфікації, прояв нових ідей та альтернатив розвитку організації.

Екзистенційні та комунікативні питання управління: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції, м. Суми, 23-25 січня 2014 р. - Суми: Сумський державний університет, 2014. - Ч.2. - С. 118-119.